

A felszólalókról

Az alábbiakban betűrendben közöljük a vita felszólalóinak rövid életrajzát:

BALOGH ELEMÉR (1917-1965) filozófus. Részt vett a Márciusi Frontmozgalomban, és a debreceni baloldali egyetemi mozgalmakban. 1945 után az MKP debreceni titkára, földosztó kormánybiztos, 1948-50 között a Központi Pártiskola, 1950-56 között a Pártfőiskola tanára, 1956-ban ugyanott a Filozófiai Tanszék vezetője. 1957-ben az MSZMP vidéki szervezője, majd ismét a Pártfőiskolán tanszékvezető. Öngyilkos lett.

GONDI JÓZSEF (1929-) tanár, 1956-ban a Közgazdasági Egyetem filozófiai szakcsoportjának tanársegédje. Az MKP, az MDP, 1956 után az MSZMP tagja. 1956 után – máig – a Közgazdaságtudományi Egyetem Filozófia tanszékének tanára.

HAVAS ERNŐ (1911-1989) mérnök. Részt vett az illegális kommunista mozgalomban, 1945 után a mérnökszakszervezet titkára. Az ötvenes évek elején a Pártfőiskola tanára, később igazgatóhelyettese. 1954-től 1956-ig a Társadalmi Szemle felelős szerkesztője. Az MKP, az MDP, 1956 után az MSZMP tagja. 1956-tól 1971-ig a Gondolat Kiadó igazgatója.

HELLER ÁGNES (1929-) filozófus. 1956-ban az ELTE filozófiai és esztétikai tanszékén adjunktus; Lukács György legszűkebb tanítványi köréhez tartozott. 1957-ben elbocsájtják az egyetemről, évekig középiskolai tanár, majd 1973-ig az MTA Szociológiai Intézetének tudományos munkatársa. Az MDP, majd az MSZMP tagja, 1958-ban kizárják. 1968-ban tiltakozott Csehszlovákia szovjet megszállása ellen. 1973-ban az MSZMP KB mellett működő kultúrpolitikai munkaközösség a Lukács György tanítványaiból álló ún. „Budapesti iskola” más képviselői mellett az ő „antimarxista nézeteit” is megbírálja. A kampány következményeképpen állását elvesztette, 1977-ben emigrált, Ausztráliában, majd az Egyesült Államokban tanít egyetemeken, jelenleg a New York-i New School of Social Research professzora.

HERMANN ISTVÁN (1925-1986) filozófus. 1956-ban középiskolai tanár, Lukács György tanítványai közé tartozik. 1956 után előbb őt is támadások érik, majd fokozatosan elhatárolódik mesterétől. MDP, majd MSZMP tag, 1956 után a Filozófiai Intézet munkatársa, később az ELTE-n egyetemi tanár, akadémikus.

JÁNOSSY LAJOS (1912-1978) fizikus, Lukács György nevelt fia. 1945 előtt nyugati emigrációban élt, hazatérése után a Központi Fizikai Kutatóintézet alapító igazgatója – egészen haláláig. 1945 után az MKP,

majd az MDP, s az MSZMP tagja, 1962-től tagja az MSZMP Központi Bizottságának.

KÁDÁR IVÁN (1921-) közgazdász. Illegális kommunista, 1945 után MKP, majd MDP tag. 1956-ban a Közgazdaságtudományi Egyetem Politikai Gazdaságtan Tanszékének vezetője. 1956 után pártonkívüli, az Építésgazdasági és Szervezési Intézet beosztott munkatársa, később az ÉVM Számgép, majd a Datorg igazgatója, a Nemzeti Bank számítóközpontjának vezetője. Jelenleg egy francia magyar vegyesvállalat igazgatója.

KISS ARTÚR (1927-) filozófus. 1949-1956-ban a Pártfőiskolán tanít filozófiát, az MKP, majd az MDP tagja. 1956 után a Közgazdasági Egyetem Filozófiai tanszékének egyetemi tanára, utóbb tanszékvezetője.

LUKÁCS GYÖRGY (1885-1971) filozófus, esztéta. Művészetfilozófusként a századelő magyar progressziójának jelentős alakja, 1918-ban elsőként között lépett be az KMP-be, a Tanácsköztársaság idején népbiztos volt. A két világháború között bécsi, berlini, 1933-tól moszkvai emigrációban élt, egyaránt folytatta politikai tevékenységét s vált a marxista filozófia és esztétika nemzetközileg jelentős alakjává. 1945 után fontos szerepet játszott a magyar szellemi életben, a kommunista irodalompolitika alakításában, de a sztálini modellre való áttérés után a pártvezetés által kezdeményezett, Rudas László elindította politikai kampány (Lukács-vita) nyomán háttérbe szorították. 1956-ban akadémikus, egyetemi tanár az ELTE-n, de már nem folytat aktív egyetemi munkásságot. 1956. október 26-án népművelési miniszter lett Nagy Imre kormányában, novemberben a Nagy Imre-csoport tagjaival együtt Romániába deportálták. 1957 tavaszán hazatért, de párttagsági jogait 1967-ig nem állították helyre, s a hatvanas évek közepéig művei nem jelenhettek meg Magyarországon.

MÉSZÁROS ISTVÁN (1930-) filozófus kritikus, 1956 előtt az ELTE tanársegédje volt, MDP tag. Lukács György tanítványai köréhez tartozott. 1956 október 24-én vitatta volna meg a Petőfi Kör „A művészet nemzeti jellege” c. tanulmányát, ez természetesen elmaradt. 1956 végén Olaszországba emigrált, majd Angliába költözött, ahol jelenleg egyetemi tanár.

NOVÁK ZOLTÁN (1933 -) esztéta, MDP, majd MSZMP tag. 1956-ban a Lenin Intézet IV.éves hallgatója. 1956 után az ELTE oktatója, 1959-től az Esztétika Tanszék docense, majd az MSZMP Politikai Főiskoláján docens.

SELMECI JÓZSEF (1929-) filozófus, 1956-ban a Lenin Intézet adjunktusa; az MKP, majd az MDP tagja. 1956 után az MSZMP tag, az MTA Filozófiai Intézet tudományos főmunkatársa.

SZIGETI JÓZSEF (1921-) filozófus, Lukács György legszűkebb tanítványi körének tagja, 1956-ban az ELTE Filozófiai és Esztétikai Tanszékének docense. Az MKP, az MDP, majd az MSZMP tagja. 1957-59 között művelődésügyi miniszterhelyettes, és – szembefordulva így mestereivel – élharcosa a Lukács „revizionizmusa” elleni kampánynak. Később a Filozófiai Intézet igazgatója, ahonnan 1968 végén „baloldali szektarizmus” miatt elbocsátják. Ezt követően egyetemi tanár az ELTE-n.

TÁNCZOS GÁBOR (1928-1979) filozófus, tanár. 1945 után népi kollégista, diákszövetségi vezető, egyetemi tanársegéd az ELTE-n, majd a DISZ főiskola oktatója; az MKP, majd az MDP tagja. 1956-ban a Petőfi Kör főtitkára. 1956. novemberében a Nagy Imre-csoporttal együtt Romániába deportálták, 1958-ban 15 évi börtönbüntetésre ítélték. 1962-ben kiszabadult, oktatásszociológiával és az erdélyi magyarság kérdéseivel foglalkozott. Öngyilkos lett.

VARGA MIHÁLY (1926-) irodalomtörténész. Népi kollégista, az MDP tagja, 1955-ben tagjelöltté minősítik. 1956-ban a Lenin Intézet aspiránsa. 1957-ben internálták, ezt követően kiadói szerkesztőként dolgozott. 1963-tól az ELTE Orosz Filológiai tanszékén tanít, jelenleg ugyanott docens.

Rövidítések:

DISZ – Dolgozók Ifjusági Szövetsége

ELTE – Eötvös Loránd Tudományegyetem

ÉVM – Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium

MDP – Magyar Dolgozók Pártja

MKP – Magyar Kommunista Párt

MSZMP – Magyar Szocialista Munkáspárt

MTA – Magyar Tudományos Akadémia

KMP – Kommunisták Magyarországi Pártja